

Justitsministeriet

Dato: 23. marts 2009

Dok.: JTS41355

Sagnr.: 2009-154-0176

**Udkast til tale
til ministeren til brug ved
åbent samråd i Folketingets
Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
fredag den 3. april 2009, kl. 7.45.**

Samrådsspørgsmål A (L 80): ”Vil ministeren redegøre for, hvilke overvejelser behandlingen af forslaget har givet ministeren anledning til i forhold til forslagets udformning, herunder på baggrund af de modtagne henvendelser, besigtigelsen af et rævehold, de stillede ændringsforslag og bemærkningerne fra de øvrige lande vedrørende notifikation af forslaget i EU?”

1. Jeg vil gerne indlede med at takke for invitationen til at komme – denne tidlige fredag morgen – i Fødevarerudvalget og redegøre for mine overvejelser vedrørende forslaget til lov om forbud mod hold af ræve.

2. Lovforslaget indebærer som bekendt, at der indføres et forbud mod hold af ræve i Danmark. I lovforslagets bemærkninger er det omtalt, at baggrunden for forslaget er, at det ikke har været muligt at anvise indhusningsforhold, der sikrer ræve rimelige forhold.

3. Det er ikke et særligt omfangsrigt lovforslag, men bag lovforslagets fem små paragraffer ligger en række vanskelige overvejelser og afvejninger. Lovforslaget giver således bl.a. anledning til både ekspropriationsretlige og EU-retlige overvejelser, ligesom det giver anledning til en vanskelig afvejning mellem dyrevelfærdsmæssige og naturbeskyttelsesmæssige hensyn.

Jeg vil her koncentrere mig om tre emner: Lovforslagets overgangsregler, lovforslagets forhold til EU-retten og spørgsmålet om, hvorvidt hold af ræve til træning af hunde til gravjagt bør undtages fra forbudet.

4. *Lovforslagets overgangsregler* skal sikre, at forbudet ikke vil udgøre et ekspropriativt indgreb over for personer, der drev selvstændig virksomhed med hold af ræve, da lovforslaget blev fremsat.

Det foreslås således, at loven først finder anvendelse fra den 1. januar 2017 for selvstændig virksomhed med hold af ræve, hvis virksomheden er etableret før lovforslagets fremsættelse. Personer, der har haft hold af ræve som hovederhverv, skal dog efter ansøgning kunne fortsætte deres virksomhed helt frem til den 31. december 2023.

5. Længden af overgangsperioderne er nøje overvejet og skal ses i lyset af, at der er tale om et indgreb, hvor man forbyder et erhverv, som i dag drives lovligt.

Udøvelse af virksomhed med opdræt af ræve udgør en ret-tighed, der er beskyttet af grundlovens § 73. Et forbud mod hold af ræve vil derfor indebære et indgreb i en ret-tighed, der er omfattet af grundlovens ejendomsbegreb.

Et forbud mod hold af ræve vil efter omstændighederne kunne ramme etablerede ræveavlere så økonomisk inten-sivt, at indgrebet må anses for ekspropriativt, medmindre der fastsættes en overgangsordning, som indebærer, at de

pågældende vil kunne fortsætte deres virksomhed i en længere årrække.

6. Det er Justitsministeriets vurdering, at der med fastsættelsen af disse udfasningsperioder på henholdsvis 8 og 15 år vil kunne opnås en tilstrækkelig grad af sikkerhed for, at ingen af de eksisterende ræveavlere vil kunne komme igennem med et krav om, at der er tale om et ekspropriativt indgreb, og at de derfor er berettiget til erstatning fra staten.

Ikke mindst de nævnte 15 år kan siges at være en lang udfasningsperiode. Heroverfor står imidlertid, at der er tale om et intensivt indgreb, hvorved man forbyder et erhverv, som i dag drives lovligt – og altså ikke et indgreb, der er begrænset til at omfatte en almindelig regulering af rammerne for udøvelsen af en bestemt erhvervsaktivitet.

7. Udvalget har spurgt mig, hvad det vil koste at gennemføre loven som en ekspropriationslov. Lad mig understrege, at det ikke er udtryk for ond vilje, når jeg ikke har været i stand til at oplyse dette. Justitsministeriet er ikke i besiddelse af tilstrækkelige oplysninger om forholdene for de konkrete virksomheder til at vurdere, hvad der i givet fald ville skulle udbetales i erstatning.

Jeg tror, at det i den forbindelse kan være vigtigt at fremhæve, at fastlæggelsen af sådanne beløb ville forudsætte en nøje granskning af de enkelte avleres økonomi og produktionsmæssige forhold i øvrigt.

Det ville derfor også være uhensigtsmæssigt at give et skøn over udgifterne til en eventuel ekspropriationslov uden at have haft lejlighed til at granske de enkelte avleres forhold. Skønnet kan risikere at blive for lavt, fordi man ikke har tilstrækkeligt kendskab til de individuelle forhold. Hvis man derimod skønner for højt, ville skøn-

net efterfølgende kunne anvendes af avlerne til at kræve mere, end de reelt er berettigede til.

8. Det er under alle omstændigheder min opfattelse, at spørgsmålet om, hvorvidt denne lov skal gennemføres som en ekspropriationslov, ikke skal afgøres på grundlag af størrelsen af eventuelle erstatninger.

Der står i grundlovens § 73, at ejendomsretten er ukrænkelig. Dette er udgangspunktet. Selvom det også følger af grundlovens § 73, at personer kan tilpligtes at afstå sin ejendom, hvor almenvellet kræver det, hvis dette sker ifølge lov og mod fuldstændig erstatning, så er udgangspunktet altså, at ejendomsretten er ukrænkelig.

Der bør således udvises stor tilbageholdenhed med at ekspropriere borgernes ejendom, navnlig ved indgreb, der fratager personer adgangen til at udøve deres næring. Det er baggrunden for, at jeg ikke kan støtte, at forbudet mod hold af ræve gennemføres ved en ekspropriationslov.

9. For så vidt angår *lovforslagets forhold til EU-retten* har Justitsministeriet som foreskrevet i det såkaldte informationsproceduredirektiv notificeret et udkast til lovforslaget til Kommissionen.

Det har givet anledning til, at Kommissionen og Grækenland har fremsat bemærkninger til forslaget, og at Finland har afgivet en såkaldt udførlig udtalelse. Jeg har tidligere i år videresendt bemærkningerne og udtalelsen til udvalget til orientering.

Jeg har endvidere netop sendt kopier af Justitsministeriets svar på bemærkningerne og udtalelsen til udvalget til orientering. Som det fremgår heraf, vil det efter Justitsministeriets opfattelse ikke være i strid med EU-retten at indføre et forbud mod hold af ræve i Danmark.

10. Opdræt af ræve er omfattet af den fælles markedsordning, som er oprettet ved forordningen om oprettelse af en fælles markedsordning for landbrugsprodukter.

Forordningen udelukker imidlertid ikke indførelsen af et forbud mod opdræt af ræve, hvis forbudet kan begrundes i samfundstjenlige formål, der ikke varetages af markedsordningen.

Således anfører Kommissionen også i sine bemærkninger, at forbudet kan begrundes med hensyn til den offentlige etik, forudsat at foranstaltningen er nødvendig og står i et rimeligt forhold til det mål, der ønskes opfyldt.

11. Som anført i svaret til Kommissionen er det regeringens opfattelse, at det er uetisk at holde dyr, der som ræven ikke er tilpasset et liv i fangenskab sammen med mennesker. Det er endvidere regeringens opfattelse, at dette etiske hensyn ikke kan varetages ved en mindre

indgribende foranstaltning end et forbud mod hold af ræve.

12. Herefter vil jeg vende mig mod spørgsmålet om, hvorvidt det bør være tilladt at holde *ræve med henblik på træning af hunde til gravjagt* – et spørgsmål, der jo har været diskuteret i forbindelse med lovforslaget. Der er efter min opfattelse tale om et vanskeligt spørgsmål, der bl.a. involverer en afvejning af dyrevelfærdsmæssige, naturbeskyttelsesmæssige og etiske hensyn.

I den forbindelse kan der være grund til bl.a. at nævne, at lovforslaget bygger på det hovedsynspunkt, at ræve er frygtssomme dyr, der ikke egner sig til snævert fangenskab. Dette gælder også for ræve, der holdes til træning af hunde til gravjagt.

Jeg er samtidig opmærksom på, at gravjagt er en effektiv metode til at regulere bestanden af ræve, og at det bl.a. af hensyn til beskyttelse af visse fuglearter og -habitater kan være nødvendigt at regulere bestanden.

13. Det Dyreetiske Råd arbejder i øjeblikket på en udtalelse om jagt, hvor det undersøger de dyrevelfærdsmæssige og etiske aspekter af moderne jagt. Rådet har oplyst, at det i den forbindelse nærmere vil overveje spørgsmålet om hold og brug af levende ræve til træning af hunde til gravjagt.

Når rådets udtalelse om jagt foreligger, vil Justitsministeriet på baggrund af udtalelsen genoverveje, om der bør indføres særlige regler om hold af ræve med henblik på træning af hunde til gravjagt.

Jeg agter i den forbindelse at fremsætte et ændringsforslag, der indebærer, at justitsministeren senest i folketingsåret 2013-14 skal fremsætte et forslag om revision af loven.

Ændringsforslaget vil altså betyde, at Folketinget senest i folketingsåret 2013-14 får lejlighed at til tage stilling til, om hold af ræve til træning af hunde til gravjagt også fremover bør være tilladt. I den mellemliggende periode vil det under alle omstændigheder i overensstemmelse med de lange overgangsperioder, som jeg var inde på før, stadigvæk være tilladt for folk, som før lovforslagets fremsættelse har etableret selvstændig virksomhed med hold af ræve til træning af hunde til gravjagt, at fortsætte denne virksomhed.

14. Som jeg sagde indledningsvis, ligger der vanskelige overvejelser og afvejninger bag dette lovforslag. Jeg mener, at det fremsatte lovforslag sammen med det ændringsforslag, som jeg agter at fremsætte, er udtryk for den mest fornuftige løsning på de spørgsmål, som knytter sig til hold af ræve.

Tak.